

# Svenska Canada-Tidningen

ARG. (YEAR) 36.

(Lösnummer 10 Cts.)

WINNIPEG MANITOBA, 21 JUNI 1928.

(Lösnummer 10 Cts.)

## Midsommarnummer.

### England, Traditionernas land. En intressant rundvandring i ToWern

ENGLAND är traditionernas och ceremoniernas land framför andra och varje kväll utspelas sålunda i det nobla och gamla Tower — som genom tidernas lopp varit kungaborg, fängelse och fläktning — följande scen, som hade premiär för ungefär 700 år sedan och sedan gått utan missfall:

En livrabant, klädd i den pittoreska uniform, som först prydd Henrik VIII:s män, bärande en otämlig knip-pa synnerligen massiva nycklar, går sin rond genom slottet, eskorterad av en ardelning av garnisonen. Port efter port, dörr efter dörr låses, och till slut kommer man till det bastanta torn, Wakefield tower, i vilket kronjuvelerna förvaras. Vaken, som står på post utanför denna skattkammare, höjer reglementsenligt sin bajonett och ropar:

— Halt! Vem kommer?  
— Nycklarna, svarar livrabanten.  
— Vems nycklar?  
— Hans majestätis nycklar.  
— Hans majestätis nycklar — passera, avslutar posten samtalen, posten gör gevär för fot och vakthållningen över denna bländande samling av glänsande diamanter, glödande rubiner, safirer och allt vad de beta, produkter av naturen, i infattningar av Europas och Österns mest måleriska guldmeder.

Det säger sig självt att Wakefield tower är synnerligen väl bevakat. Först och främst är dess murar några meter tjocka, och dess fönster är så gallerförsedda, att de trotsa varje farskållare. Så finns där bara en utgång, vilken dag och natt bevakas av män i gevär och revolver plus poliser, detektiver och livrabanter. Till yttermera försvåra åro kronjuvelerna innesluta i ett åttkantigt glasakap, skyddat av ett fint stålslut. Det alla ringaste tummande vid slottet kring glasat slutt hundratals klockor fläktningen runt i alarm, de yttre portarna slutas automatiskt liksom dörrarna till själva juvelrummet slås igen mekaniskt. Samtidigt skjuts stålklöddar upp över glasburen och gör den till en dyrtidig kassekista. Så nog är kung Georges och drottning Marys skatter i gott förvar.

Mer än en av dessa dyrgripar har sin romantiska historia. Till exempel den äggestora rubinen, som nu pryder kung Georges krona, som en gång tillhört den svarte prinsen och som bars av Henrik VI i slaget vid Agincourt. Den är verkligen blodröd. Don Pedro av Spanien dödade den moriske kungen av Granada för att komma åt klenoden och överlämnade senare den som gåva till svarte prinsen för att värva honom till bundsförvant. Men rubinen ansågs bringa olycka, vadan svarte prinsen i sin tur lämnade den från sig. Men i slaget vid Agincourt räddade den kung Henriks liv. Den stod nämligen mot ett svärdsdrag, måttat av hertigen av Alençon. Så — efter Karl I:s avrättning dekreterade Cromwell, att dyrbärderna skulle skingras, vilket hade till följd, att svarte prinsens rubin såldes till en okänd köpare av, uppges det, tjugo pund. Denne okände bjöd sedermera rubinen åt Karl II till inlösen. Den har en infattning så måsterlig att ingen modern guldsmed skulle våga sig att göra den efter.

I drottning Marys krona glänsa hundratals diamanter, bland dem de-lar av den a. k. Cullindiamanten, vilken Edward VII på sin tid erhö-ll som gåva av Transvaal, men blicken fångas i alla fall av den berömda Koh-nooren (Jusberget), som för 250 år sedan plockades upp på guldfälten i Golconda i Indien, men legendariskt anses ha en historia, omisskännande många tusen år. Dess kända öden är i varje fall hälsöfulla nog. Stora Mogul i Delhi, Shah Jehan, tillvin-digade sig densamma av Golcondas härskare och bevakade den synnerli-gen väl. Men en vacker dag kommo perserna och intogo Delhi. Koh-noo-ren var det mest eftertraktade bytet, men kunde trots alla ansträngningar inte framskaffas. Till slut förordade emellertid en av Moguls hustrur gån-gehet, och så bytte "Jusberget" ägare.

Men den nya innehavaren mördades av en man i sin egen livvakt, och denne tog sin tillflykt till Afgha-nistans vildaste bergstrakter, där han grundade ett nytt rike. En av hans efterkommande blev skördad från tro-

nen och flydde då i sin ordning med Koh-nooren, denna gång till Lahore, vars maharadja, Runjeet Singh, fordrade diamanterna som ersättning för det skydd, han lämnade den landsflyktige. Så kommo engelsmännen till Lahore. Besegrade Runjeet Singh och togo hand om klenoden, vilken nu överlämnades som gåva till drottning Victoria. Där den nu sitter i drottning Marys krona värderas den till omkring 800,000 pund.

Hälften av den ovan omnämnda Cullindiamanten brinner under svarte prinsens rubin i kung Georges krona. Denna ädla sten, som fått namn efter sin finare, plockades av en händelse upp på ett diamanfält i Afrika 1905 — Cullinan skar fram den med en fickkniv. Men den var bara halv, antog man, och man sökte länge förgäves, efter den följande hälften, vilken hittades först i oktober 1919, men i mindre stycken.

Den förra hälften delades i två diamanter, "Afrikas stjärnor", vilka placeras i kungaparets kronor. Det var Costers, den kända juveleraren i Amsterdam, som gjorde denna makt-påliggande delning, ett arbete, som utfördes i ToWern, naturligtvis under strängaste kontroll. En släktning av mejself — vilken för övrigt liksom övriga under arbetet använda verktyg finnes bevarade i ToWern — och den stora diamanterna kunde varit splittrad i "småstenar". För försäljningen till Transvaals regering utbjöds diaman-ten för 7,500,000 pund, men som in-gen spekulant anmälde sig sålde äga-ren den för tiondelen av denna summa. Såväl svarte prinsens rubin som kungakronans Cullinan äro stö-rre än Koh-noor.

Bland andra dyrgripar i denna kungliga skattkammare finnes också ett svärd, besatt med rubiner, av vilka sistnämnda en är värderad till 15,000 pund. Klingan är av så ädelt damascusstål, att man kan "slå knut" på den, sågdes det. Även svärdet har sin historia. Efter drottning Victorias kröning var det och blev det för-svannet. Man sökte, men utan att finna, tills man efter många år oför-bäppades hittade det undkastat i en kanonkista. Hur det kommit att hamna där vet ingen. Den som visste det tog hemligheten med sig i graven.

På den tiden voro dyrbärderna inte så väl bevakade som nu. En tid förvarades de i Westminster Abbey, varifrån de flyttades till ToWern, där emellertid bevakningen först var så primitiv, att en livgardist en natt kunde draga sig bort från sin post, därför att han sett ett — spöke. Vid ett annat tillfälle utbröt eld i skatt-kammaren, och faren var så överhän-gande, att två underofficerare oceri-moniskt måste slunga undan de dyrgripar, som de annars knappast våga-de andas på. Överhängande kan man också säga att faren var under kriget. En dag träffade en bomb från en tysk flygare murarna och en annan gång några dagar senare, missade en dyk-lik projektil på några meter när skatt-kammartornet. Men lyckligtvis — omedelbart efter det den första bom-ben fallit — överfördes dyrgriparna till Windsors slott, där de förvarades till freds slutet.

### En modell av "Kungsholm".

Uttälles i Svenska Amerika Linjens New York-kontor.

En modell av Svenska Amerika Linjens nya motorfartyg "Kungsholm" har anläst från varvet där fartyget bygges och är f. n. utställt i Svenska Amerika Linjens kontor, 21 State St., New York.

Intresserade få här tillfälle att be-skåda modellen och göra sig en fö-rställning om hur Skandinavien största och mest moderna och lura-de passagerarfartyg kommer att se ut, när det i början på december ankommer till New York på sin jung-verket var identisk med ingen mer-fruessa från Göteborg.

Modellen, som troget återger den ävens de minsta detaljer i fartygets konstruktion, är omkring 12 fot lång, glada staden vid Seine, där han un-och ter, sig särdeles ställig.

Den italienske diktatorn Mussolini har fått en son, som skall kallas Ro-ganden. Båda sonens monarkens och hans namn. Vad månade det skall bli av sällsaka bojer, varefter herr kom-missarien omedelbart grep sig ver-

PROVINCIAL  
LIBRARY  
MANITOBA

## LÖRDAGSKVÄLL.

Ur en av August Strindbergs mindre kända diktsamlingar "Dikter på vers och prosa" återgiva vi här en för oss ganska okänd dikt av den store svenske författaren. Dikten, som skrevs redan 1883, återgiver på ett vackert och känsligt sätt den helgdagsstämning, som sommartid sätter sin prägel på den svenska landsbygden.

VINDEN vilar, viken ligger som en spegel, kvarken somnar, seglarn tar ner segel. Oxarna bli släppta ut i gröna hagen, allting rustar sig till vilodagen.

Morkullstreckat drager över skogen, drängen spelar dragklaver vid logen, förstuvisten sopas, gården krattas, trädgårdssångar vatnas och syrener skattas.

På rabatten ligga barnens dockor, bofin i gräset lagt sig i skymundan, och trumpeterna drunknat uti vattentunnan.

Gröna luckor redan slutna, läsen stängda, regler skjutna, frun går själv och släcker sista ljuset, snart i drömmar sover hela huset.

Ljumba juninatten slumrar stilla, still står gårdens vädervilla, men i stranden ännu havet gormar; det är dyningen från veckans stormar.

## MÄSTERSDETEKTIVENS BRA VADER.

EN KUNG I HANDBOJOR, NÄR TSAREN BJÖDS  
PÅ ÄGG OCH EN MODERN KÖPENICKIAD.

NDER ett trettioårigt år har den namnkunnige detektiven M. Raoul Deboissigne oavbrutet verkat vid hemliga Paris-polisen.

Mycket har M. Deboissigne varit med om i sina dagar. Många och tilldelat högt sensationella äro också avslöjandena i hans f. n. under utgivning varande memoarer, ur vilka här nedan några små klipp komma att göras.

Som relativt nybakad agent de la sureté publique beordrades Raoul Deboissigne en dag till Gare du Nord för att undersöka en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

Enligt den berättelse, som han fick, hade personen utdragit ett pass för att komma till Paris. Han fick en mycket intressant berättelse om en person, som hade utdragit ett pass för att komma till Paris.

### Judehumor från skilda land. Anekdoter om och av egendomsfolket.

UR en i år utgiven kalender för judar, bärande det judiska årtälet 5685 återgiva vi här nedan några stickprov på judehumor hämtade från olika tider och länder.

Då Noak höll på att anlägga det första vinberget kom den ende till honom och sade:  
— Vad gör du här?  
— Jag anlägger ett vinberg, svarade Noak.

Då sade Den ende till honom:  
— Villan, kunde vi inte ha det som ett gemensamt företag?  
— Jo visst, svarade Noak.

Strax efteråt kom Den ende ledande ett lamm, som han slaktade under en vinstock. Nästa dag hade han med sig ett lejon och slata gången ett svin, med vilkas blod han övergöt trädgården. Detta är orsaken till att när människan dricker måttligt med vin blir hon from som lammet, dricker hon mera ändå blir hon modig som ett lejon, men dricker hon för mycket av det goda vinet, då liknar hon djuret, som rotar i jorden.

I Spanien och Portugal ha som bekant de flesta av de landsflyktiga judestammarna slagit sig ned. Av dessa ha efterhand omkring 300,000 med tiden lärt kristna sig och många av deras avkomlingar ha visat en sådan duglighet, att de ernått till och med de högsta ämbetsposterna inom staten och kyrkan. En kardinal framförde en hel del anklagelser mot judarna inför kongungen samt förebrådde dem såvitt, att de björo mot landets lag därigenom att de icke längre boro den fula judehatt, som man under medeltiden tvingat dem att lägga sig till med för att särskilja dem från de kristna.

Men, herr kardinal, svarade kongungen, bry er inte om den saken. Ser ni, varken ni eller min gemäl eller jag själv här den fördömda judehatten.

En verkligt bitande humor ägde den na fullmäktiges president för att beklaga sig över ett beslut, som stadens gamle rabbin Samuel Freund i Prag. En dag kom, han till kommunalfullmäktiges presidet och fram-lade alla de bevakande skäl man nödgats taga hänsyn till vid beslutets fattande, men rabbinen kunde bevisa att de allesammans voro ganska meningslösa.

göra vad i mänsklig makt stod för att ta miss Cavell loss ur dödscellen. Överenskommet.

Tyska talade D. som en inföding — i en tysk officers skepnad lyckades han efter diverse nervkittlande äventyr kränga sig igenom de tyska stridslinjerna och fram till den nägot vanvettiga expeditionens slutmål. Här blev hans första åtgärd att på något sätt söka komma i kontakt med den dödsdömda. Det lyckades — i en i lampa inbakad kort skrivelse meddelades miss Cavell, att Raoul Deboissigne vistades i staden och av alla krafter arbetade på hennes befrielse, och att hon följaktligen borde vara vid gott mod. Nu gällde det att söka komma i förbindelse med någon av de officerare, som svarade för vakthållningen över den livdömda. Även den saken ordnades lätt nog — efter att ha ställt om att den nyförvärdade vännen blivit något överför-friskad, tar D. Gud i hägen och erbjuder honom ½ miljon mark, för den händelse han nu vill medverka till att miss Cavell i djupaste hemlighet återfår sin frihet. Den druckne officeren hajar till och begär betänketid till morgonen därpå och för säkerhets skull dessutom ett litet förskott på 5,000 kalla. Vilken summa D. nonchalant räknar upp och över-räcker. Kanske här morgondagen nu något i sitt sköte?

I arla morgonstund väckes D. av ett ursinnigt bultande på sin sovrumsdörr och hör en myndig stämma säga på gång kommandera "Öppna!". Dörren förblir emellertid låst — i rödaste raset flyger detektiven i kläderna, öppnar fönstret och klättrar ned för stuprännan. Knappat har han nått marken, förrän han blir föremål för en våldsam beskjutning — från ett sovrumsfönster. Dörren har nämligen vid det här laget öppnats och

(Forts. & sid 10.)

— Ursäkta, herr rabbin, sade slutligen presidenten en smula förtretad, beslutet fattades fullständigt enhälligt av samtliga fullmäktige och ni måste väl medgiva att deras tio huvuden betydligt mera än ett enda?

— Herr president, svarade Samuel Freund, varför säger ni tio huvuden och inte tjugo fötter...!

Moses Mendelssohn, som inte var begåvad med någon vidare skönhet skulle tack vare sin stora begåvning och lärdom gifta sig med en underbart vacker flicka. Men när bruden, som redan intagit sin plats vid brudgummens sida under bröllopsballaden, enligt gammal tradition, tillfrågades av rabbinen, om hon voro villig att taga brudgummen till sin äkta make, kunde hon inte längre hålla sin undertryckta motvilja mot denne tillbaka utan svarade:

— Nej.

Alla närvarande blevo förfärade men den unge Moses var inte den som tappade besinningen för det. Han steg fram och berättade följande:

— När jag skulle komma till världens, visade Gud mig min tillkommande make. Hon var fruktansvärt ful och bar därtill en pucker på ryggen. När jag fick se henne, började jag gråta och sade till Gud: Världens herre, skapa hellre mig så ful som henne där, och giv mig pucker, ty min make måste vara en skön kvinna. Gud bönhörd mig och sålunda kom jag i stället för min make så här ful till världen.

Bruden var av denna historia så rödd, att hon tog mod till sig och uttalade det erforderliga ja'et samt ingick ett äktenskap, som blev utomordentligt lyckligt.

Rabbinen Naftali från Robtschitz hade en dräng, som var full av lustiga upptåg och kräktheter. En dag såg han drängen stå där i tankar och stum blicka upp mot himmelen.

— Varför står du så där? fräste han.

— Jag har haft en tvist med Gud. — En tvist med Gud? Och vad gällde den?

— Jag sade: Vår rabbin påstår, att för Gud är tusen år blott som ett ögonblick, och då tänkte jag mig, att för Gud måste då också tusen dukar vara en dukat. Därför bad jag till Gud: O, du världens herre, giv mig åtminstone en dukat!

— Och vad svarade Gud dig?

— Han svarade: Vänta ett ögonblick!